

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové ve věci

žalobkyně: **Onduroof, s.r.o.**, IČO: 25703544
se sídlem Na břevnovské pláni 153/34, Praha 6 - Břevnov
zastoupená JUDr. Jakubem Svobodou, Ph.D., advokátem
se sídlem Na Perštýně 362/2, Praha 1 – Staré Město

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2 – Nové Město

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2020, č. j. MPSV-2020/147030-421/1,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2020, č. j. MPSV-2020/147030-421/1, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši **19 456 Kč** k rukám jejího zástupce JUDr. Jakuba Svobody, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Úřad práce České republiky – pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „prvostupňový správní orgán“ nebo i „úřad práce“) rozhodnutím ze dne 9. 6. 2020, č. j. ABA-T-785/2020, neposkytl

žalobkyni příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 1. čtvrtletí roku 2020, jelikož žalobkyně o příspěvek požádala opožděně. Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím (žalobou napadené rozhodnutí) žalobkyni podané odvolání zamítl a rozhodnutí prvostupňového správního orgánu potvrdil.

2. Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že dle § 78a odst. 4 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění účinném do 30. 9. 2020, musela žalobkyně o příspěvek požádat nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí, tedy do 30. 4. 2020. Žádost o příspěvek však byla prvostupňovému správnímu orgánu doručena až dne 4. 5. 2020. Úřad práce nemohl dle žalovaného zohlednit, že žádost nebyla v předepsané lhůtě doručena omylem, jelikož žalobkyně zaslala žádost nikoliv úřadu práce, ale Finančnímu úřadu pro hl. m. Prahu, územní pracoviště pro Prahu 2 (dále jen „finanční úřad“), jelikož je pouze na žadateli, aby zajistil splnění všech podmínek žádosti. Zákon o zaměstnanosti neumožňuje správnímu orgánu zohlednit důvody, pro které nebyla žádost podána včas. Žalobkyně podala svoji žádost dne 20. 4. 2020, proto měla ještě řadu dnů na to, aby zjistila, že učinila chybu. Zároveň nemusela podávat žádost až na samotném konci lhůty. Posuzované řízení je řízení o žádosti, proto bylo na žalobkyni, aby si např. dotazem u správního orgánu zjistila, zda naplňuje zákonné požadavky.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Žalobkyně v podané žalobě nejprve shrnula skutkový stav. Od roku 2018 zaměstnávala osoby se zdravotním postižením a spolupracovala tak s úřadem práce ve věcech zaměstnávání těchto osob. Byla zavedena praxe, že žádosti o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením předával jednatel žalobkyně příslušným pracovníkům úřadu práce. Při tomto předání byla žádost překontrolována a v případě nedostatků byla žalobkyně vyrozuměna o nutnosti žádost doplnit. Vzhledem k pandemii nemoci covid-19 však nebylo možné podat žádosti osobně. Po konzultaci s pracovníky úřadu práce zaslala žalobkyně žádost dne 15. 4. 2020 na e-mail paní Ing. Z. (pracovnice úřadu práce), která podání zaregistrovala dne 21. 4. 2020 do systému spisové služby a následně dne 22. 4. 2020 odpověděla e-mailem na dotazy žalobkyně. Před přijetím této odpovědi žalobkyně dne 20. 4. 2020 podala žalobkyně žádost se všemi zákonnými náležitostmi do datové schránky finančnímu úřadu, o které se mylně domnívala, že se jedná o datovou schránku úřadu práce. Dne 4. 5. 2020 vyrozuměl finanční úřad žalobkyni o nesprávném adresátu podání. Stejný den proto žalobkyně zaslala úřadu práce jmenný seznam zaměstnáváných osob se zdravotním postižením k provedení kontroly duplicity a rovněž požádala finanční úřad o postoupení žádosti úřadu práce, k čemuž došlo dne 6. 5. 2020. Následně u úřadu práce proběhlo správní řízení a úřad práce vydal prvostupňové správní rozhodnutí.
4. Žalobkyně je přesvědčena, že s ohledem na judikaturu Ústavního a Nejvyššího správního soudu je nutné nahlížet na podanou žádost jako na včasnou. Podle § 12 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, má nepřislušný správní orgán bezodkladně usnesením postoupit podání příslušnému správnímu orgánu. Tato povinnost dopadala i na finanční úřad, jelikož podle § 1 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, se dle tohoto zákona postupuje jen při správě daní. Nehledě na to i § 75 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, stanoví shodnou povinnost. Za pojem *bezodkladně* lze dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2006, č. j. 5 As 39/2004-66, „považovat časový interval bezprostředně navazující na moment, kdy správní orgán, který ve věci konal, svoji nepřislušnost zjistil“. Finanční úřad musel dle žalobkyně na první pohled seznat, že není věcně příslušným správním orgánem pro vyřízení žádosti, jelikož datová zpráva byla nazvána „Žádost zaměstnavatele o příspěvek na OZP CHTP - žalobce - k rukám paní V.“. I z příloh je zjevné, že se dané podání nijak netýkalo správy daní (např. žádost o poskytnutí příspěvku se podává na předepsaném formuláři Ministerstva práce a sociálních věcí, v jehož záhlaví je logo Úřadu práce České republiky a třikrát nápis „Úřad práce“). Kasační soud v citovaném rozsudku

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

- sp. zn. 5 As 39/2004 vyhodnotil dobu 11 dnů jako neodpovídající požadavku bezodkladného postoupení. V posuzované věci došlo k postoupení až po 17 dnech, což rovněž nelze považovat za bezodkladné, a finanční úřad měl 11 dní na postoupení, aby žádost byla posuzována jako včasná.
5. Žalobkyně má s ohledem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2008, č. j. 2 As 47/2007-53, za to, že finanční úřad se dopustil excesu spočívajícím v hrubém porušení povinnosti bezodkladně postoupit podání ve smyslu § 12 správního řádu. Žalobkyně v obdobném smyslu odkázala i na nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 6. 1998, sp. zn. IV. ÚS 30/97 (N 66/11 SbNU 139), a ze dne 31. 10. 2000, sp. zn. I. ÚS 324/99 (N 156/20 SbNU 105), ze kterých dovozuje, že na její podání ze dne 20. 4. 2020 je nutné pohlížet jako na včasné.
 6. Žalobkyně má rovněž za to, že v posuzované věci přistoupily i další okolnosti, jež je nutné vzít v úvahu. Žalobkyni bylo znemožněno podat žádost osobně z důvodu uzavření budovy úřadu práce v souvislosti s pandemií covid-19. V této době měly správní orgány více dbát na zásady ustanovené v § 2 až § 8 správního řádu a vycházet účastníkům vstříc, poučovat je a chránit jejich práva. Úřad práce tak měl žalobkyni poučit o možnosti požádat o prominutí zmeškání úkonu. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2007, č. j. 8 As 38/2005-91, žalobkyně namítla, že finanční úřad postupoval v rozporu se zásadou rychlosti a hospodárnosti. Dle žalobkyně rovněž došlo k porušení veřejného zájmu (§ 2 odst. 4 správního řádu), jelikož zaměstnávání osob se zdravotním postižením a obecně nízká míra nezaměstnanosti je zcela jistě ve veřejném zájmu.
 7. **Žalovaný** ve vyjádření k podané žalobě z velké části zopakoval svoji argumentaci uvedenou již v žalobou napadeném rozhodnutí. Dodal, že lhůta pro podání žádosti o příspěvek je lhůtou hmotněprávní, kterou nelze zásadně prominout. Prominutí zmeškání úkonu nebylo možné aplikovat, jelikož se jedná o institut procesně právní. Žalovaný odkázal na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 5. 2015, č. j. 57 A 17/2014-83, dle kterého k postoupení podání dle § 12 správního řádu nemusí dojít ihned poté, co správní orgán podání obdrží. K úvahám o možném pozdním postoupení žádosti finančním úřadem úřadu práce žalovaný uvedl, že případné pochybení jiného správního orgánu nelze řešit protiprávním postupem ve správním řízení o příspěvku, když zákon o zaměstnanosti zcela jasně stanovuje podmínku, že žádost musí být doručena do konce následujícího měsíce po čtvrtletí, za které se příspěvek žádá.
 8. V replice k podanému vyjádření žalovaného **žalobkyně** upozornila, že se žalovaný opomenul vyjádřit k judikatuře Ústavního soudu, dle které právní účinky uplatnění práva žalobkyně na příspěvek mají být přiznány již ke dni podání žádosti, tedy k 20. 4. 2020. Z těchto nálezů vyplývá, že mělo-li by se na žádost žadatelů nahlížet pro nekonání správních orgánů jako na opožděnou, dělo by se tak v rozporu s principy právního státu, tedy v rozporu s Ústavou. I v případě věci řešené Ústavním soudem pod sp. zn. IV. ÚS 30/97 neumožňoval tam aplikovaný právní předpis vyhovění opožděně podané žádosti.
 9. Žalobkyně nesouhlasí s názorem žalovaného, že žádost podala až ke konci lhůty, jelikož ji podala 10 dní před jejím koncem. O nesprávném adresátu se dozvěděla až dne 4. 5. 2020 a ihned poté činila kroky k nápravě tohoto stavu. Dozvěděla-li by se žalobkyně o dané chybě, zcela jistě by jednala tak, aby se žádost včas dostala věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.
 10. Žalobkyně byla rovněž ujištěna ze strany finančního úřadu o včasném podání žádosti, proto neměla důvod pro podání žádosti o navrácení v předešlý stav, resp. prominutí zmeškání úkonu. Zastával-li úřad práce jiný názor, měl žalobkyni poučit o možnostech napravit danou vadu. Žalobkyně nicméně ani nesouhlasí s názorem, že v dané věci by nebylo možné prominout zmeškání úkonu dle § 41 odst. 1 správního řádu. Odkázala na rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 28. 7. 2016, č. j. 10 A 144/2013-39, č. 3494/2016 Sb. NSS, dle

kterého je institut prominutí zmeškání úkonu aplikovatelný i na žádost o povolení k trvalému pobytu, kterou je rovněž nutné podat ve lhůtě, která je hmotněprávní.

III. Ústní jednání

11. Na ústním jednání dne 11. 10. 2023 žalobkyně odkázala na žalobu a podanou repliku k vyjádření žalovaného k žalobě a zdůraznila, že by se ve věci mělo zohlednit, že byla zvyklá žádosti podávat ústně, což kvůli probíhající pandemii nemoci covid-19 nemohla. Soud by tak měl vzít v úvahu tuto výjimečnou dobu.
12. Žalovaný odkázal na žalobou napadené rozhodnutí a své vyjádření k žalobě a k tvrzení žalobkyně ohledně výjimečnosti doby pandemie uvedl, že žalobkyně měla zřízenou datovou schránku, proto jí nic nebránilo, aby podala žádost včas.
13. Soud na ústním jednání k důkazu provedl doručenkou ze dne 20. 4. 2020 k datové zprávě odeslané žalobkyní finančnímu úřadu, která má v předmětu zprávy uvedeno „Žádost zaměstnavatele o příspěvek na OZP CHTP – Onduroof s.r.o. – k rukám paní V.“. Soud rovněž k důkazu provedl kopii o zaregistrování podání dne 21. 4. 2020 do vnitřního systému spisové služby úřadu práce provedený paní Ing. Z.
14. Soud k důkazu neprovedl všechny další v žalobě navrhované písemné důkazní prostředky, jelikož se většinou nacházejí v předloženém spisovém materiálu. Soud při přezkumu zákonnosti rozhodnutí žalovaného vychází ze správního spisu, přičemž správním spisem se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS). Soud neprovedl k důkazu ani dohodu o uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce, kterou žalobkyně chtěla prokázat, že je zaměstnancem zaměstnávající osoby zdravotně postižené. Tato dohoda sice není založena ve správním spisu, ale jedná se o mezi stranami nespornou skutečnost. Soud rovněž neprovedl k důkazu e-mail ředitele zaměstnanosti Generálního ředitelství Úřadu práce, dle kterého měl ředitel instruovat úřady práce, aby i po skončení nouzového stavu nadále šetřili práva dotčených osob. Tímto důkazním prostředkem chtěla žalobkyně podpořit její názor, že správní orgány mají postupovat v souladu se zásadami plynoucími ze správního řádu. Tato povinnost plyne správním orgánům přímo ze zákona, proto upozornění na to, aby správní orgány postupovaly v souladu se zákony je pro posouzení věci nadbytečné, a jedná se v podstatě o právní argumentaci, nikoliv skutkové zjištění.
15. Soud rovněž neprovedl výsledky navrhovaných svědků pracovníků úřadu práce Ing. Z. a K. V., stejně tak výslech jednatelky žalobkyně Mgr. Blanky Macháčkové a jejího syna Ing. J. M. Těmito výsledky chtěla žalobkyně prokázat skutkový stav, který přdestřela v žalobě (rekapitulovaný v bodě [3] tohoto rozsudku). Ten však není mezi stranami sporný a z velké části plyne i z doloženého správního spisu. Soud proto výsledky neprovedl pro jejich nadbytečnost. Soud rovněž neprovedl důkaz spisem finančního úřadu týkající se postoupení žádosti, jelikož pro věc podstatné dokumenty jsou již založeny ve správním spisu, který má soud k dispozici. Žalobkyně chtěla tímto spisem finančního úřadu prokázat skutkový stav, který není mezi stranami sporný. Soud připomíná, že k důkazu provedl doručenkou ze dne 20. 4. 2020, která součástí správního spisu žalovaného a úřadu práce nebyla.

IV. Posouzení žaloby

16. Městský soud v Praze v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobkyní vymezených námitek, vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované a shledal, že žaloba je důvodná.

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

17. Městský soud na úvod poznamenává, že řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. je postaveno na principu, že je to žalobce, kdo s ohledem na dispoziční zásadu přísně ovládající tento typ soudního řízení soudu předestírá konkrétní důvody, pro které považuje žalobou napadené rozhodnutí za nezákonné. Obsah a kvalita žaloby v zásadě předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Není přitom úlohou soudu, aby za žalobce žalobní argumentaci dotvářel. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta jedné ze stran sporu (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2132/2011 Sb. NSS, či rozsudek kasačního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, nebo ze dne 6. 10. 2015, č. j. 6 Afs 9/2015-31). Až na výjimky, které musí soud přezkoumávat z moci úřední (např. prekluze práva, nicotnost rozhodnutí, retroaktivita správního trestání, absolutní neplatnost smlouvy, princip *non-refoulement*, a další) je soud vázán rozsahem a důvody vymezenými v žalobě. Soud se tak zejména nemohl zabývat tím, zda již první žádost ze dne 15. 4. 2020 zasláná na e-mail paní Ing. Z., jež byla následně zaregistrována dne 21. 4. 2020 do vnitřního systému spisové služby úřadu práce byla žádostí, která zahájila řízení o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu. Žalobkyně v podané žalobě tuto žádost ze dne 15. 4. 2020 zmínila pouze pro vykreslení skutkového stavu, avšak již nijak dále neargumentovala výše naznačeným směrem a svoji obranu směřovala proti pozdnímu postoupení žádosti ze dne 20. 4. 2020. Soud se tak bude dále zabývat pouze posouzením této žádosti ze dne 20. 4. 2020.
18. Jak již bylo uvedeno, ve věci není mezi účastníky sporný skutkový stav, který soud rekapituloval v bodě [3] tohoto rozsudku. Ve věci je sporné právní posouzení věci, a to konkrétně, zda za situace, ve které finanční úřad postoupil žádost ze dne 20. 4. 2020 celkem 17 dní po jejím obdržení, resp. nepostoupil ji ve lhůtě 10 dní zbývajících do uplynutí lhůty k podání žádosti, vyhodnotil úřad práce podanou žádost správně jako opožděně podanou.
19. Dle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti *příspěvek se poskytuje čtvrtletně zpětně na základě písemné žádosti zaměstnavatele, která musí být krajské pobočce Úřadu práce doručena nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí.*
20. Dle § 12 správního řádu *dojde-li podání (§ 37) správnímu orgánu, který není věcně nebo místně příslušný, bezodkladně je usnesením postoupí příslušnému správnímu orgánu a současně o tom uvědomí toho, kdo podání učinil (dále jen "podatel"). Má-li správní orgán, jemuž bylo podání postoupeno, za to, že není věcně nebo místně příslušný, může je usnesením postoupit dalšímu správnímu orgánu nebo vrátit jen se souhlasem svého nadřízeného správního orgánu. Usnesení vydaná podle tohoto ustanovení se pouze poznamenají do spisu.*
21. Soud na tomto místě uvádí, že z žalobkyní citované judikatury a i níže uvedené judikatury jak Nejvyššího správního soudu, tak i Ústavního soudu (body [5], [24] a [25]), plyne, že pozdním postoupením podání může dojít k zásahu do ústavních práv podatelů. Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 31. 3. 2010, č. j. 5 As 26/2009-67, uvedl, že „z dosavadní judikatury dále plyne, že pokud by nepřislušný orgán ve lhůtě určené k podání odvolání zjistil, že odvolání bylo podáno u tohoto nepřislušného orgánu a orgán příslušný k podání odvolání by mu byl zároveň znám, avšak přesto by odvolání příslušnému orgánu nepostoupil, nýbrž by úmyslně vyčkal na uplynutí lhůty k podání odvolání určené, znamenalo by následné zamítnutí odvolání pro opožděnost natolik extenzivní výklad zákona, že by vybočil z mezí ústavnosti (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 31. 10. 2000, sp. zn. I. ÚS 324/99 a shora citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 47/2007 - 53).“ Postoupil-li by správní orgán podání opožděně, což by mělo vliv na promeškání lhůty k učinění určitého úkonu, je povinností věcně a místně příslušného správního orgánu takovou skutečnost zohlednit a uznat včasnost učinění úkonu právě s ohledem na porušení zásady rychlosti a vstřícnosti jiného správního orgánu. Místně příslušný správní orgán tak sice není odpovědný za

jiný správní orgán *per se*, avšak je odpovědný za svoji reakci na již částečně porušená práva podatelů. Správní orgány vykonávající na ně přenesenou působnost nejednají jako samostatné, izolované subjekty, ale vystupují ve vrchnostenském postavení z pozice státu jako jednoho organického celku.

22. Ze stejného důvodu není správná ani úvaha žalovaného, že nemohl uznat podání za včasné, jelikož litera zákona o zaměstnanosti jasně stanoví, že žádost musela být podána do konce měsíce následujícího po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí. Tento názor zcela vyvrátil Ústavní soud v žalobkyní citovaných nálezech. V nálezu sp. zn. I. ÚS 324/99 uvedl, že „*Ústavní soud však ve své judikatuře připouští, že interpretace právních předpisů obecnými soudy, která se opticky jeví jako interpretace na první pohled zákonná, může být v některých případech natolik extrémní, že vybočí z mezí ústavnosti.*“ Městský soud k tomu dodává, že to samozřejmě neznamená, že zákonné lhůty nemají své opodstatnění a lze je ignorovat, je však nutné při jejich aplikaci přihlížet i k vyšším principům, ze kterých vychází ústavní pořádek jako základ právního státu, kterým je zejména spravedlnost (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 23. 8. 2023, sp. zn. II. ÚS 232/22: „*V materiálně chápaném právním státě je předpokladem výklad právních předpisů, odpovídající myšlenke spravedlnosti a převažujícím hodnotám ve svobodné společnosti. Základní povinností soudů je vzít v úvahu a odpovědně zvážit veškeré okolnosti a zvláštnosti individuálního případu, aby jejich rozhodnutí nebylo pouze formálně správné, ale zejména spravedlivé.*“).
23. Pro posouzení věci pak není podstatné, že finanční úřad postoupil podání až 17. den po jeho obdržení, protože vliv na posouzení včasnosti žádosti mohlo mít postoupení pouze do 30. 4. 2020. Jinými slovy je v podstatě bez významu, kdy skutečně postoupil finanční úřad žádost, učinil-li tak po 30. 4. 2020. Městský soud tak v dalším posouzení bude z pohledu včasnosti adekvátnosti postoupení posuzovat pouze to, že finanční úřad nepostoupil žádost do 30. 4. 2020, tedy během 10 dní od doručení žádosti.
24. V rozsudku ze dne 1. 3. 2013, č. j. 9 As 172/2012-32, se Nejvyšší správní soud zabýval pojmem „bezodkladně“ užitým v § 12 správního řádu: „*Bez dalšího však nelze spoléhat na to, že termín ,bezodkladně‘ užitý v § 12 správního řádu znamená v každém případě nejpozději následný den po obdržení. Nejde totiž o jednoznačné určení času, které je možné s obecnou platností vyjádřit v jednotkách, v nichž se měří čas, např. tak, že jde o jeden den, dva dny, týden atd. Termín ,bezodkladně‘ vyjadřuje skutečnost, že nesmí docházet k neodůvodněným prodlevám, resp. že by postup dle § 12 správního řádu neměl být odkládán na pozdější dobu. Nicméně i zde platí, že podání, k jehož vyřízení není správní orgán, jemuž bylo doručeno, příslušný, musí být přijato, předáno konkrétní úřední osobě, která jej vyřídí, náležitě vyřízeno a v neposlední řadě expedováno tak, aby jej obdržel příslušný orgán. Je třeba si uvědomit, že naznačené aspekty vyřízení podání se odehrávají v konkurenci shodných činností u jiných věcí u daného správního orgánu, které je též třeba vyřídit a které tak prodlužují dobu k postupu dle § 12 správního řádu, aniž by se dalo hovořit o porušení bezodkladnosti. Z tohoto důvodu nemusí v každém jednotlivém případě ,bezodkladně‘ znamenat ,ihned‘ či ,do jednoho dne‘. V podmínkách jednotlivých případů může být bezodkladné postoupení podání i postoupení provedené též druhý den po jeho obdržení. Za takové situace nepovažuje zdejší soud za adekvátní bezvýjimečně se spoléhat na postoupení podání v rámci jediného dne od doručení, jak to naznačuje stěžovatelka v kasační stížnosti.*“
25. V řadě rozsudků se pak Nejvyšší správní soud zabýval přímo i dobou, za kterou nepříslušný správní orgán postoupil podání příslušnému správnímu orgánu. Postoupení následující den po obdržení podání je obecně považováno za bezodkladné (již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 26/2009). Obdobně není ani porušením zásady rychlosti, podá-li podatel své podání poslední (rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 47/2007, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 10 As 207/2017-41) nebo předposlední den lhůty (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2023, č. j. 3 As 419/2021-53, rozsudek kasačního soudu sp. zn. 9 As 172/2012),

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

- a z toho důvodu není možné postoupit podání tak, aby bylo věcně i místně příslušnému orgánu doručeno ještě před uplynutím konce této lhůty. V rozsudku ze dne 4. 11. 2021, č. j. 44 A 73/2019-59, Krajský soud v Praze uvedl, že postoupení odvolání je reálné ve třech až pěti pracovních dnech (bod [28] daného rozsudku). V rozsudku ze dne 20. 10. 2014, č. j. 8 Ads 62/2014-59, Nejvyšší správní soud uvedl, že „*v této věci nelze považovat za nesouladné s principy dobré správy, že žalovaná expedovala žalobu doručenou ve čtvrtek 6. 9. 2012 příslušnému soudu v pátek 14. 9. 2012, tedy 6 pracovních dnů po jejím obdržení.*“ V již citovaném rozsudku sp. zn. 5 As 39/2004 vyhodnotil Nejvyšší správní soud dobu 11 dnů (od 27. 8. 2002 do 6. 9. 2002, tedy 9 pracovních dnů) jako neodpovídající požadavku neprodleného postoupení.
26. Městský soud připomíná, že přestože v předchozím bodu tohoto rozsudku zrekapituloval konkrétní věci, ve kterých soudy na základě tam existujících skutkových okolností dospěly k různým závěrům ohledně vlivu doby, za kterou bylo podání postoupeno příslušnému orgánu, nelze z nich určit jednoznačný závěr ohledně počtu dnů, či pracovních dnů, kdy je již porušena zásada rychlosti a kdy je doba nutná k postoupení ještě akceptovatelná. Nelze tak obecně říci, že právě 6 pracovních dnů je ještě dobou akceptovatelnou k postoupení podání a 9 pracovních dní nikoliv. Vždy bude záviset na konkrétních skutkových okolnostech věci. Těmi bude dle městského soudu zejména schopnost rozpoznat, zda adresát podání skutečně není věcně a místně příslušný k vyřízení věci. Je rozdíl mezi tím, když například stavební úřad obdrží žádost o přiznání výplaty starobního důchodu a mezi tím, když obdrží žádost o stavební povolení stavby, u které se po jejím posouzení ukáže, že se jedná o vodní dílo a příslušným tak nebyl obecný stavební úřad, ale vodoprávní úřad (speciální stavební úřad). Nepříslušnost v prvním případě je naprosto zjevná na první pohled, zatímco k závěru o nepřislušnosti ve druhém případě je možné dospět až na základě hlubšího studia věci. K době posouzení této nepřislušnosti je nutné přičíst i dobu nutnou k zaevidování podání, přidělení příslušnému vyřizujícímu úředníku, vypracování usnesení o postoupení, podepsání usnesení oprávněnou osobou a vypravení k adresátovi. Tato druhá doba by se dle městského soudu neměla mezi jednotlivými případy a nepřislušnými správními orgány zásadně odlišovat. Hlavní proměnou je tak dle soudu již zmíněná schopnost seznat věcnou a místní nepřislušnost z doručení podání.
27. Soud se proto dále bude zabývat tím, zda v právě posuzované věci měl finanční úřad postoupit žádost do 30. 4. 2020.
28. Městský soud souhlasí s žalobkyní, že finanční úřad byl schopen již i z obálky datové zprávy žádosti seznat, že k vyřízení věci není věcně příslušný. V předmětu datové zprávy bylo uvedeno „Žádost zaměstnavatele o příspěvek na OZP CHTP – Onduroof s.r.o. – k rukám paní V.“, přičemž zkratka OZP znamená „osoby se zdravotním postižením“ a CHTP „chráněný trh práce“. Prvním dokumentem dané datové zprávy byla samotná žádost žalobkyně, která byla podána na formuláři úřadu práce, na kterém bylo razítko úřadu práce a rovněž výrazným nápisem uveden předmět žádosti formuláře: „Žádost o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením (OZP) na chráněném trhu práce“. Pod tímto názvem byl uveden § 78a zákona o zaměstnanosti. Dle městského soudu tak bylo v podstatě triviální zjistit, že finanční úřad není věcně příslušným správním orgánem.
29. Soud rovněž souhlasí s žalobkyní, že žalovaný měl přihlídnout k výjimečnosti nastalé situace, že z důvodu probíhající pandemie nemoci covid-19 nebylo žalobkyni umožněno podat žádost osobně tak, jak byla zvyklá.
30. S ohledem na výše uvedené a na citovanou judikaturu správních soudů nebyl postup finančního úřadu v souladu se zásadou rychlosti a v souladu s § 12 správního řádu nebyla žádost žalobkyně postoupena bezodkladně úřadu práce. Finanční úřad měl na postoupení žádosti celkem 11 dní (počítáno i se dnem podání), z toho 9 pracovních dní. Vzhledem k naprosté zjevnosti věcné Shodu s prvopisem provedla: S. K.

nepříslušnosti finančního úřadu k vyřízení žádosti je soud přesvědčen, že finanční úřad byl v dané době fakticky schopen žádost postoupit a měl tak učinit.

31. V podaném odvolání žalobkyně nálezy Ústavního soudu již zmínila a argumentovala jimi. Nejpozději tehdy si tak žalovaný měl uvědomit, že pochybení jiného správního orgánu v souvislosti s doslovným lpěním na literě zákona může způsobit protiústavní zásah do práv žalobkyně a měl tak posoudit žádost žalobkyně jako včasnou. Jelikož tak neučinil, dopustil se nesprávného právního posouzení, jež mělo vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí.
32. Soud se dále již nezabýval námitkami týkajícími se povinnosti poučit žalobkyni o možnosti požádat o prominutí zmeškání úkonu a ani o aplikovatelnosti institutu prominutí zmeškání úkonu, jelikož to pro posouzení žaloby není podstatné. Úřad práce měl podanou žádost posoudit jako včasnou a proto nebylo nutné posuzovat, jaký měl být správný a možný postup, když by žádost včasná nebyla.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

33. Z výše uvedených důvodů městský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Soud pouze poznamenává, že nepřistoupil k návrhu žalobkyně a s rozhodnutím žalovaného nezrušil zároveň i rozhodnutí úřadu práce, jelikož tímto návrhem není vázán. V dalším řízení jsou správní orgány vázány právním názorem vyjádřeným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Správní orgány tak musí k žádosti žalobkyně přistupovat jako ke včasné a z tohoto důvodu nesmí její žádost zamítnout, resp. nesmí neposkytnout příspěvek z důvodu podání žádosti po lhůtě k tomu dané.
34. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož měla žalobkyně ve věci plný úspěch, náleží jí náhrada nákladů řízení. Tyto náklady představují náklady na soudní poplatek ve výši 3 000 Kč za podání žaloby a odměnu a náhradu hotových výdajů advokáta. Odměna náleží celkem za 4 úkony právní služby, a to převzetí a přípravu zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], za návrh ve věci samé (žaloba a replika k vyjádření žalovaného) ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu a za účast na jednání dne 11. 10. 2023 [§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. Za každý úkon právní služby náleží zástupci žalobkyně mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. K tomu se připočítává i sazba daně z přidané hodnoty. Celkem tedy činí náhrada nákladů řízení částku 19 456 Kč, kterou je žalovaný povinen uhradit žalobkyni k rukám jejího zástupce. Soud nepřiznal žalobkyni náhradu nákladů za podání ze dne 29. 9. 2023, jelikož se nejednalo o podání ve věci. Tímto podáním žalobkyně pouze upřesnila a připomněla navržené důkazní prostředky před proběhlým jednáním.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 11.10.2023

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu